

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 81

**Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin
Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin
Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ile
Dışişleri Komisyonu Raporları
(1/510)**

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/510 Esas Numaralı Tasarımın**
 - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
 - Gerekçesi4
- **Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Raporu6**
- **Dışişleri Komisyonu Raporu8**
- **Tasarı Metni11**
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin11**
- **Sözleşme Metni12**

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-413/3604

11/11/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 18/10/2011 tarihinde kararlaştırılan "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/510)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GEREKÇE

Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Avrupa Konseyi 121. Bakanlar Komitesi Toplantısında ülkemiz adına Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu tarafından imzalanmıştır.

Uluslararası alanda kadına yönelik ve aile içi şiddetle ilgili ilk bağlayıcı belge olan sözleşmenin, Avrupa Konseyi Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Önleme Geçici Komitesi bünyesinde hazırlanması ve sonuçlandırılmasında ülkemiz öncü bir rol oynamıştır. Sözleşmenin, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Dönem Başkanlığımız sırasında imzaya açılması ve ülkemiz tarafından imzalanmış olması da ayrıca sembolik bir önem taşımaktadır.

Sözleşme çerçevesinde kadına yönelik ve aile içi şiddetle mücadele alanında öngörülen düzenlemeler arasında, devlet kurumlarının ve görevlilerinin kadına karşı şiddet uygulanmamasını sağlaması; kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi, cezalandırılması ve tazmin edilmesine

yönelik mevzuat düzenlemelerinin yapılması; ulusal düzeyde veri toplanmasından ve eş güdümden sorumlu bir resmi kurumun tespit edilmesi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere bir uluslararası izleme mekanizmasının oluşturulması (GREVIO - Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetle Mücadele Uzmanlar Grubu); ulusal düzeyde toplanan verilerin GREVIO ile paylaşılması; Sözleşmenin uygulanma durumu hakkında GREVIO'ya rapor sunulması ve GREVIO ziyaretlerinin kabul edilmesi öngörülmektedir.

Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ne taraf olunmasının ülkemize ilave bir yük getirmeyeceği ve ülkemizin gelişen uluslararası saygınlığına olumlu katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

22/11/2011

Esas No: 1/510

Karar No: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 1/510 esas numaralı "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Başkanlık tarafından 18 Kasım 2011 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna sevk edilmiştir. Tasarı, Komisyonumuzun 22 Kasım 2011 tarihli toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Ülkemizde çok önemli bir gündem maddesi olan kadına yönelik şiddet ile ilgili alınması gereken acil önlemler sırayla alınmaktadır. Bu önlemlerin en başında geleni ise kadına yönelik şiddet konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde en kapsamlı metinlerden biri olan ve İstanbul'da imzalanması sebebiyle "İstanbul Sözleşmesi" olarak da anılan bu sözleşmenin imzalanmasıdır. Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır. Sadece ülkemizin değil tüm dünyadaki kadınların ve aile içi bireylerin ortak sorunu olan kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet konusunda hazırlanmış bu ayrıntılı sözleşme ile birçok uluslararası sözleşmeye de atıflar yapılarak ayrıntılı düzenlemeler getirilmiştir.

Uluslararası alanda kadına yönelik şiddetle ilgili ilk bağlayıcı belge olan söz konusu sözleşme ile kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi, cezalandırılması ve tazminine yönelik mevzuat düzenlemelerinin yapılması, ulusal düzeyde veri toplanması ve eş güdümden sorumlu resmi bir kurumun belirlenmesi hususları düzenlenmiştir. Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet konusunda yaşanan gelişmelerin izlenebilmesi ve denetlenebilmesi için bir uluslararası izleme komitesinin kurulması sözleşmenin getirdiği en önemli yeniliklerden bir tanesidir.

Sözleşmenin amacı, kapsamı ayrıntılı bir şekilde tanımlandıktan sonra toplumsal cinsiyete duyarlı politikalar geliştirilmesi, farkındalığın artırılması, önleyici müdahale ve tedavi programları ile koruma ve destek hizmetleri ile özel sektör ve medyanın rolü sözleşmede ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Bununla birlikte sözleşmeyi imzalayan devletlerin yükümlülükleri ve çeşitli şiddet şekillerinin ayrıntılı olarak düzenlendiği sözleşme ülkemizde kadına yönelik şiddetin ve aile içi şiddetin önlenebilmesi için önemli bir adım niteliğindedir.

Tasarı, Komisyonumuza tali olarak havale edilmiş olduğundan, İttüzüğün 23 üncü maddesi uyarınca tasarının geneli üzerinde görüşme yapılmasına karar verilmiştir. Komisyonumuz, geneli üzerinde yürüttüğü çalışmalar neticesinde toplantıya katılan milletvekillerinin oybirliği ile tasarıyı aynen kabul etmiş ve tasarının esas komisyona bildirilmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Esas Komisyon olan Dışışleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
<i>Azize Sibel Gönül</i>	<i>Binnaz Toprak</i>	<i>Öznur Çalık</i>
Kocaeli	İstanbul	Malatya
Sözcü	Kâtip	Üye
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Mesut Dedeoğlu</i>	<i>Fatma Salman Kotan</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Kerim Yıldız</i>	<i>Gökçen Özdoğan Enç</i>	<i>Canan Candemir Çelik</i>
Ağrı	Antalya	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Nurcan Dalbudak</i>	<i>Kemalettin Aydın</i>	<i>Sabahat Akkiray</i>
Denizli	Gümüşhane	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Alev Dedegil</i>	<i>Sedef Küçük</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
İstanbul	İstanbul	Mardin
Üye	Üye	
<i>Dilek Yüksel</i>	<i>Safiye Seymenoğlu</i>	
Tokat	Trabzon	

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

24 Kasım 2011

Esas No: 1/510

Karar No: 83

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 11/11/2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 18/11/2011 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 23/11/2011 tarihli 10 uncu toplantısında Komisyon üyelerimiz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sn. Fatma Şahin, Komisyonumuzun üyesi olmayan Ankara Milletvekili Sn. Ayşe Gülsün Bilgehan, İstanbul Milletvekili Sn. Şafak Pavay, İstanbul Milletvekili Sn. Binnaz Toprak, İzmir Milletvekili Sn. Hülya Güven, Tekirdağ Milletvekili Sn. Candan Yüceer, Uşak Milletvekili Sn. Dilek Akagün Yılmaz ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Avrupa Konseyi Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Önleme Geçici Komitesi bünyesinde hazırlanan, Ülkemizin Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Dönem Başkanlığı sırasında imzaya açılan ve Ülkemiz adına 11 Mayıs 2011 tarihinde imzalanan Sözleşmenin, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi, cezalandırılması ve tazmin edilmesi amacıyla hazırlandığı ve uluslararası alanda kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle ilgili ilk bağlayıcı belge olduğu anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, Komisyon üyelerimiz ve Komisyon toplantısına katılan diğer milletvekilleri tarafından;

- Sözleşmenin, Anayasanın 90 ıncı maddesinin son fıkrası uyarınca temel hak ve özgürlüklere ilişkin bir metin olduğu ve onay sürecinin geciktirilmeden tamamlanması gerektiği, bununla birlikte, hukuki düzenlemelerin kadına yönelik şiddeti önlemede yeterli olamayacağı ve uygulamada özellikle yargı makamları ve kolluk kuvvetleri tarafından konuyla ilgili gereken hassasiyetin gösterilmesi gerektiği,

- Sözleşmenin çekince konulmadan imzalanmasının son derece olumlu karşılandığı,

- Kadına yönelik şiddetin yakın zamanlarda artmasının üzüntü verici olduğu,

- Kadına yönelik şiddetin özellikle erkek egemen düşünceden kaynaklandığı ve kadına yönelik şiddete sebep olan düşünce yapısına yönelik tedbirlerin toplumsal hayatın her alanında alınmasının gerekli olduğu, bu anlamda, en başta eğitim sisteminde düzenlemelerin yapılması gerektiği

vurgulanmıştır.

Komisyon üyeleri ile Komisyon toplantısına katılan diğer milletvekillerinin; erkek egemen anlayışın ortadan kaldırılması konusunda uygulanacak politikalar; iç hukukun Sözleşme hükümlerine uygun hale getirilmesi için yapılan hazırlıklar; istihdamda kadınlara yapılabilecek ayrımcılığın ortadan kaldırılması için gerçekleştirilen çalışmalar konularındaki sorularına yanıt olarak ve Tasarının sunuşu kapsamında Hükümet Temsilcisi sıfatıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sn. Fatma Şahin tarafından;

- Modern hayatın önemli sorunlarından biri olan ve niteliği itibarıyla insan hakları, sağlık ve iç güvenlik meselesi olarak görülen kadına yönelik şiddetin aşılabilmesi için ataerkil zihniyetin dönüşüme uğratılması gerektiği ve kadınlara yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin girişimlerin erkeklerin düşünce dünyasına girmesi konusunda gerekli çalışmaların devam ettiği,

- Kadınların haklarının korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesi için kadının birey olarak güçlendirilmesi gerektiği ve bunun eğitim alanında gerçekleştirilecek çalışmalar ve kadınların ekonomik bakımdan yeterli hale getirilmesiyle mümkün olabileceği, bu anlamda, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde ilköğretim aşaması bakımından önemli gelişmeler sağlandığı, bu gelişmelerin orta ve yüksek öğrenim çağındaki kadınlara da yayılması için gerekli çalışmaların sürdürüldüğü, istihdamda kadınların oranının artırılmaya çalışıldığı,

- Kadına yönelik şiddetin 2008 senesinden sonra özel bir biçimde kayıt altına alınmaya başlandığı ve kadına yönelik şiddette gerçek bir artış olup olmadığının ancak 2008 ve sonraki senelerdeki verilerin karşılaştırılması neticesinde anlaşılacağı,

- Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadınlara pozitif ayrımcılık konusunda Ülkemizde son yıllarda gerek hukuki düzenlemeler gerekse uygulama bakımından önemli gelişmeler kaydedildiği ve bu yöndeki çalışmaların devam ettiği,

- Kadına yönelik şiddetin önlenmesi bakımından üzerinde durulması gereken temel noktanın koruyucu ve önleyici tedbirlerin yaşamın bir parçası haline getirilmesi olduğu, bu anlamda, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddeti önleme konusunda Sözleşmenin koruyucu ve önleyici tedbirlerle ilgili hükümler içerdiği ve kamu kurumlarına düşen görevler bakımından düzenlemeler öngördüğü, koruma ve önlemede başarısız olunması halinde uygulanması gereken yaptırımlar konusuna da Sözleşmede yer verildiği,

- Sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle tüm sorunların kendiliğinden çözülemeyeceği fakat Sözleşmenin konuyla ilgili hukuki altyapıyı güçlendirecek önemli bir metin olduğu,

- Sözleşmenin hazırlanması aşamasında Ülkemizin pozisyonu belirlenmeden önce konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine başvurulduğu ve bu görüşlere gereken önemin verildiği,

- Sözleşmenin, 78 ve 79 uncu maddeleri uyarınca çekince konmaya müsait olmasına rağmen Ülkemiz adına çekince konulmadan imzalandığı ve böylece Ülkemizin Sözleşme hükümleri ile tam uyum sağlama isteğine işaret edildiği,

- Sözleşmeyi imzalayan ilk ülkenin Türkiye olduğu ve onay sürecinin hızlı bir şekilde tamamlanarak Sözleşmeyi onaylayan ilk ülkenin de Türkiye olmasının arzu edildiği,

- İç hukukun Sözleşme hükümleri ile uyumunu sağlamak amacıyla gerekli hazırlıkların hızlı bir şekilde sürdürüldüğü ve bu anlamda bir kanun tasarısı taslağına yönelik çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Mardin Milletvekili Sn. Gönül Bekin Şahkulubey ve Rize Milletvekili Sn. Hasan Karal'ın Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Osman Faruk Loğoğlu</i>
İstanbul	Mardin	Adana
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Emrullah İşler</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>
Aksaray	Ankara	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Sinan Oğan</i>	<i>Faik Tunay</i>	<i>Mehmet Muş</i>
İğdır	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Oktay Ekşi</i>	<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>Rıfat Sait</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>İdris Bal</i>	<i>Hasan Karal</i>
Kırşehir	Kütahya	Rize
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye		Üye
<i>Burhan Kayatürk</i>		<i>Nazmi Gür</i>
Van		Van

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KADINLARA YÖNELİK ŞİDDET VE AİLE İÇİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE BUNLARLA MÜCADELEYE İLİŞKİN AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi”nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

KADINLARA YÖNELİK ŞİDDET VE AİLE İÇİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE BUNLARLA MÜCADELEYE İLİŞKİN AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı V.

B. Bozdağ

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı V.

S. Kılıç

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı V.

F. Şahin

Avrupa Konseyi Anlaşmalar Serisi-No.210

Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi

İstanbul, 11.V.2011

Giriş

Avrupa Konseyi üye devletleri ve işbu Sözleşmeyi imzalayan diğer devletler,

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'ni (ETS (Avrupa Antlaşmaları Serisi) No.5, 1950) ve bu sözleşmenin Protokollerini, Avrupa Sosyal Şartı'nı (ETS No.35,1961, 1996 yılında gözden geçirilen hali, ETS No. 163) İnsan Ticaretine karşı Eylem'e ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ni (ETS no.197, 2005), Cinsel Taciz ve Cinsel İstismara Karşı Çocukların Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ni (ETS No.201,2007) hatırd tutarak;

Bakanlar Komitesinin Avrupa Konseyi üye devletlerine sunduğu; Kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin Rec(2002)5 Tavsiye Kararı'nı, toplumsal cinsiyet eşitliği standart ve mekanizmalarına ilişkin CM/Rec(2007) 17 Tavsiye Kararı'nı, çatışmaların önlenmesi ve çözümünde ve barışın tesisinde kadın ve erkeklerin rolüne ilişkin CM/Rec(2010) 10 Tavsiye Kararı'nı ve diğer ilgili tavsiye kararlarını hatırd tutarak;

Kadına yönelik şiddet alanında önemli standartları oluşturan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin gelişen içtihat hukuku külliyatını dikkate alarak;

Medeni ve Siyasi Haklara ilişkin Uluslararası Sözleşme'yi (1966), Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara ilişkin Uluslararası Sözleşme'yi (1966), Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine ilişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni ("CEDAW",1979) ve bu sözleşmenin İhtiyari Protokolü'nü (1999), CEDAW Kadına Yönelik Şiddet Komitesinin 19 No'lu Genel Tavsiye Kararı'nı, Çocuk Haklarına ilişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni (1989) ve İhtiyari Protokollerini (2000) ve Engellilerin Haklarına ilişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni (2006) göz önünde tutarak;

Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü'nü (2002) göz önünde tutarak ;

Uluslararası insancıl hukukun temel ilkelerini ve özellikle Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına ilişkin Cenevre Sözleşmesi'ni (IV) (1949) ve bu Sözleşmenin ek 1. ve 2. Protokollerini (1977) hatırd tutarak;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 81)

Kadına yönelik her türlü şiddeti ve aile içi şiddeti kınayarak;

Kadın ve erkek arasında yasal ve fiili eşitliğin gerçekleştirilmesinin kadına yönelik şiddeti önlemede anahtar bir unsur olduğunun bilincinde olarak;

Kadına yönelik şiddetin, erkeklerin kadınlar üzerinde tahakküm kurmasına ve kadına yönelik ayrımcılığa neden olan ve kadınların tam ilerlemesini engelleyen ve kadın ile erkek arasındaki tarihsel eşitlikçi olmayan güç ilişkisinin tezahürü olduğunun bilincinde olarak;

Kadına yönelik şiddetin cinsiyete dayalı şiddet şeklindeki yapısal niteliğinin ve bu şiddetin, erkeklerle kıyaslandığında kadını ikincil konuma zorlayan temel sosyal mekanizmalardan birisi olduğunun bilincinde olarak;

Kadınlar ile kız çocuklarının, çoğunlukla aile içi şiddet, cinsel taciz, tecavüz, zorla evlendirme, sözde “namus” adına işlenen cinayetler, kadın sünneti gibi insan haklarını ciddi şekilde ihlal eden ve kadın erkek eşitliğini sağlamanın önünde büyük bir engel oluşturan şiddetin pek çok boyutuna maruz kaldıklarını büyük endişeyle dikkate alarak;

Silahlı çatışma esnasında sivil halkı, özellikle de kadınları yaygın ve sistematik cinsel taciz ve cinsel suçlar şeklinde etkileyen insan hakları ihlallerinin ve gerek çatışma esnasında gerekse sonrasında tırmanan toplumsal cinsiyete dayalı şiddet potansiyelinin bilincinde olarak;

Kadınlar ile kız çocuklarının cinsiyete dayalı şiddete maruz kalma riskinin erkeklerden daha yüksek olduğunu kabul ederek;

Aile içi şiddetin kadınları orantısız şekilde etkilediğini ve erkeklerin de aile içi şiddet mağduru olabileceklerini kabul ederek;

Çocukların, aile içindeki şiddete tanık olmak dahil aile içi şiddet mağduru olduklarını kabul ederek;

Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetten arındırılmış bir Avrupa yaratmayı arzu ederek, aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

BÖLÜM I-Amaçlar, tanımlar, eşitlik ve ayırım gözetmeme, genel yükümlülükler

Madde 1 - Sözleşmenin Amacı

1. İşbu Sözleşmenin amacı;
 - a. Kadınları her türlü şiddetten korumak, kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddeti önlemek, kovuşturmak ve ortadan kaldırmak,

- b. Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve kadınların güçlendirilmesi yolu dahil kadın ile erkek arasındaki temel eşitliği teşvik etmek;
 - c. Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet mağdurlarının korunması ve bu mağdurlara yardım edilmesi için kapsamlı bir çerçeve, politikalar ve tedbirler geliştirmek;
 - d. Kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti ortadan kaldırmak amacıyla uluslararası işbirliğini teşvik etmek;
 - e. Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddeti ortadan kaldırmak üzere bütüncül bir yaklaşım benimsemek amacıyla etkili işbirliğini sağlamak için kuruluşlara ve kolluk kuvvetlerine destek ve yardım sağlamaktır.
2. Sözleşme hükümlerinin taraflarca etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, işbu Sözleşme özel bir izleme mekanizması kurar.

Madde 2 - Sözleşmenin Kapsamı

1. İşbu Sözleşme aile içi şiddet de dahil olmak üzere, kadınları aşırı biçimde etkileyen kadınlara yönelik her türlü şiddet biçimi için geçerlidir.
2. Taraflar işbu Sözleşmeyi tüm aile içi şiddet mağdurlarına uygulamaya teşvik edilirler. Taraflar işbu Sözleşmenin hükümlerini uygularken, cinsiyete dayalı şiddet mağduru kadınlara özel önem atfetmelidirler.
3. İşbu Sözleşme barış zamanlarında ve silahlı çatışma durumlarında uygulanır.

Madde 3 - Tanımlar

İşbu Sözleşmenin amacı bakımından:

- a. "kadına yönelik şiddet", bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadına fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.
- b. "aile içi şiddet", aile içerisinde veya hanede, mağdur faille aynı evi paylaşırsa da paylaşmasa da eski veya şimdiki eşler veya partnerler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddet eylemi anlamına gelir.

- c. "toplumsal cinsiyet", kadın ve erkek için toplum tarafından uygun görülen ve sosyal olarak inşa edilen roller, davranışlar, eylemler ve nitelikler anlamına gelir.
- d. "kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet", kadına kadın olmasından dolayı uygulanan ve kadınları aşırı biçimde etkileyen şiddet anlamına gelir.
- e. "mağdur", a ve b bentlerinde belirtilen davranışlara maruz kalan gerçek kişi anlamına gelir.
- f. "kadın" kelimesi 18 yaşın altındaki kız çocuklarını da kapsar.

Madde 4 - Temel haklar, eşitlik ve ayırım gözetmeme

1. Taraflar, gerek kamu gerek özel alanda tüm bireylerin, özellikle kadınların, şiddetten arınmış yaşama haklarını sağlamak ve korumak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, kadına yönelik her türlü ayrımcılığı kınar ve bunu önlemek için özellikle :
 - kadın erkek eşitliği ilkesini kendi ulusal anayasalarına veya diğer uygun mevzuatına dahil edip, bu ilkenin uygulamada da gerçekleştirilmesini sağlayarak;
 - gerektiğinde, kadına karşı ayrımcılığı, yaptırımların kullanılması yoluyla yasaklayarak;
 - kadına yönelik ayrımcılık içeren kanunları ve uygulamaları yürürlükten kaldırarak;gerekli yasal veya diğer tedbirleri gecikmeksizin alır
3. İşbu Sözleşme hükümlerinin cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka görüşe sahip olma, ulusal veya sosyal menşe, bir ulusal azınlıkla bağ, mülkiyet, doğum, cinsel tercih, cinsel kimlik, yaş, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen ya da mülteci olma durumu veya başka statüler temelinde herhangi bir ayrımcılık olmaksızın Taraflarca uygulanması güvence altına alınmıştır.
4. Kadına yönelik cinsiyete dayalı ayrımcılığın önlenmesi ve kadınların korunması için gerekli olan özel tedbirler, işbu Sözleşme kapsamında ayrımcılık olarak kabul edilmeyecektir.

Madde 5 - Devlet yükümlülükleri ve gereken özeni gösterme sorumluluğu

1. Taraflar, kadına yönelik şiddet eylemlerinde bulunmaktan kaçınır ve devlet adına faaliyet gösteren devlet yetkilileri, görevliler, kurum, kuruluşlar ve diğer aktörlerin bu yükümlülüğe uygun davranmalarını sağlar.

2. Taraflar devlet dışı aktörlerce işlenen ve işbu Sözleşme kapsamında yer alan şiddet eylemlerinin gerektiği biçimde önlenmesini, kovuşturulmasını, cezalandırılmasını ve tazmin edilmesini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 6 - Toplumsal cinsiyete duyarlı politikalar

Taraflar işbu Sözleşmenin hükümlerinin uygulanmasında ve etkilerinin değerlendirilmesinde cinsiyet bakış açısına yer vermeyi, kadın erkek eşitliği ve kadınların güçlendirilmesine yönelik politikalar geliştirmeyi ve bunları etkili bir şekilde uygulamayı taahhüt eder.

BÖLÜM II - Bütüncül politikalar ve veri toplama

Madde 7 - Kapsamlı ve eşgüdümlü politikalar

1. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamında yer alan her türlü şiddeti önlemek ve bununla mücadele etmek için ilgili tüm tedbirleri kapsayacak şekilde, devlet çapında etkili, kapsamlı ve eşgüdümlü politikaların benimsenmesi ve uygulanması için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır ve kadına yönelik şiddete karşı bütünsel bir mücadele yürütür.
2. Taraflar, 1. paragrafta bahsedilen politikaların mağdurun haklarının tüm politikaların merkezine yerleştirilmesini ve bu politikaların ilgili tüm kurum, kuruluş ve örgütler arasında etkin iş birliği vasıtasıyla uygulanmasını sağlar.
3. Bu madde uyarınca alınan tedbirler, gerektiğinde, devlet kurumları, ulusal, bölgesel ve yerel parlamentolar ile makamları, ulusal insan hakları kuruluşları ve sivil toplum örgütleri gibi ilgili tüm aktörleri kapsar.

Madde 8 - Mali kaynaklar

Taraflar, sivil toplum kuruluşları ve sivil toplum tarafından yürütülenler de dahil olmak üzere, işbu Sözleşme kapsamında yer alan her türlü şiddeti önleme ve bununla

mücadeleye ilişkin bütüncül politikaların, tedbirlerin ve programların uygun biçimde uygulanması için yeterli mali ve beşeri kaynak tahsis eder.

Madde 9 - Sivil toplum kuruluşları ve sivil toplum

Taraflar, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında ilgili sivil toplum kuruluşları ve sivil toplumun her düzeydeki çalışmalarını göz önünde bulundurur, teşvik eder, destekler ve bu kuruluşlarla etkin işbirliği tesis eder.

Madde 10 - Koordinasyon birimi

1. Taraflar işbu Sözleşme kapsamında yer alan her türlü şiddeti önlemek ve bununla mücadele etmek için politikaların ve önlemlerin koordinasyonu, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumlu bir veya birden fazla resmi birim görevlendirir veya kurar. Bu birimler madde 11'de bahsedildiği şekilde veri toplanmasını koordine eder, bu verileri analiz eder ve sonuçlarını yayınlar.

2. Taraflar, bu madde uyarınca görevlendirilen veya kurulan birimlerin Bölüm VIII uyarınca alınan önlemlere ilişkin genel bilgi almalarını sağlar.

3. Taraflar, bu madde uyarınca görevlendirilen veya kurulan birimlere diğer Taraflardaki muadilleriyle doğrudan iletişim kurma ve ilişkiler geliştirme imkanı sağlar.

Madde 11 - Veri toplama ve araştırma

1. İşbu Sözleşmenin uygulanması bakımından Taraflar:

a. İşbu Sözleşme kapsamında yer alan her türlü şiddet eylemi hakkında bölümlere ayrılmış biçimde uygun istatistikî veriyi düzenli aralıklarla toplamayı;

b. Şiddetin temel neden ve etkilerini, şiddet eylemleri ve mahkumiyet oranları ile işbu Sözleşmenin uygulanması için alınan önlemlerin etkinliğini incelemek amacıyla işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet alanında yapılan araştırmaları desteklemeyi taahhüt eder.

2. Taraflar işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet biçiminin yaygınlığını ve eğilimlerini değerlendirmek üzere düzenli aralıklarla nüfusa dayalı anketler yapmaya çaba gösterir.

3. Taraflar uluslararası işbirliğini teşvik etmek ve uluslararası kıyaslama sağlanmasını mümkün kılmak amacıyla bu madde uyarınca toplanan bilgileri işbu Sözleşmenin 66. Maddesinde atıfta bulunulan uzmanlar grubuna iletir.

4. Taraflar, bu madde uyarınca toplanan bilgilerin kamuya açık olmasını sağlar.

BÖLÜM III – Önleme

Madde 12- Genel yükümlülükler

1. Taraflar, kadının aşağılık bir cins olduğu veya kadın ve erkek için alışılmış rollerin bulunduğu düşüncesine dayanan ön yargıları, örf ve adetleri, gelenekleri ve her türlü farklı uygulamaları ortadan kaldırmak amacıyla kadın ve erkeklere ilişkin sosyal ve kültürel davranış modellerinin değişimini sağlamak için gerekli tedbirleri alır.
2. Taraflar gerçek veya tüzel kişilerce uygulanan ve işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddeti önlemek amacıyla gerekli yasal veya diğer tedbirleri alır.
3. Bu bölüm uyarınca alınan herhangi bir tedbir; özel durumlar nedeniyle savunmasız hale gelmiş bireylerin ihtiyaçlarını göz önüne alır ve bu ihtiyaçlara cevap verir ve tüm mağdurların insan haklarını bu önlemlerin odak noktası yapar.
4. Taraflar, erkekler ve erkek çocukları başta olmak üzere, toplumun tüm üyelerinin işbu Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türlerini önlemek üzere aktif katkı sağlamasını teşvik etmek için gerekli tedbirleri alır.
5. Taraflar, kültür, örf ve adet, gelenek, din veya sözde “namus”un işbu Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet eylemi için mazeret oluşturulmasını sağlar.
6. Taraflar, kadınların güçlenmesine yönelik program ve faaliyetleri arttırmak amacıyla gerekli tedbirleri alır.

Madde 13- Farkındalığı artırma

Taraflar, gerektiğinde, işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddetin farklı tezahürlerinin, bunların çocuklar üzerindeki sonuçlarının ve bu tür şiddetin önlenmesi gerektiğinin toplum içinde anlaşılması ve buna ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla, başta kadın örgütleri olmak üzere ulusal insan hakları kurumları ve bunlara denk organları, sivil toplum ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde düzenli

aralıklarla ve her seviyede farkındalık yaratma kampanyaları ve programları geliştirir veya yürütür.

2. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamında yer alan şiddet eylemlerini önlemeye yönelik mevcut tedbirlere ilişkin bilgilerin kamu genelinde geniş biçimde yayınlanmasını sağlar.

Madde 14 - Eğitim

1. Taraflar, gerektiğinde, öğrencilerin gelişen kapasitesine uygun olarak, kadın erkek eşitliği, kalıplaştırılmamış toplumsal cinsiyet rolleri, karşılıklı saygı, kişisel ilişkilerde şiddet içermeyen çatışma çözümleri, kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kişisel bütünlük hakkı gibi konulara ilişkin öğretim malzemelerinin resmi müfredat içerisine ve eğitimin her seviyesine eklenmesi için gerekli adımları atar.
2. Taraflar, 1. paragrafta bahsedilen ilkelerin resmi eğitim dışındaki eğitim faaliyetlerinin yanı sıra, sporda, boş zaman ve kültür faaliyetlerinde ve medyada desteklenmesi amacıyla gerekli adımları atar.

Madde 15 - Uzmanların eğitimi

1. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet eyleminin failleri ve mağdurlarıyla ilgilenen uzmanlara bu tür şiddetin önlenmesi ve ortaya çıkarılması, kadın erkek eşitliği, mağdurun ihtiyaç ve haklarının yanı sıra ikinci kez mağdur olmasının nasıl engelleneceğine ilişkin uygun eğitimi sağlar veya bu eğitimi takviye eder.
2. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamındaki şiddet eylemleriyle ilgili başvuruların kapsamlı ve uygun biçimde ele alınmasını sağlamak üzere, 1. paragrafta bahsedilen eğitimin farklı kurumlar arasındaki işbirliğinin eşgüdümü konusunu kapsamasını teşvik eder.

Madde 16 - Önleyici müdahale ve tedavi programları

1. Taraflar, şiddetin tekrarlanmaması ve şiddet içeren davranış modellerinin değiştirilmesi amacıyla aile içi şiddet faillerinin kişilerarası ilişkilerde şiddet içermeyen davranış biçimi edinmelerini sağlamayı hedefleyen programları oluşturmak ve desteklemek üzere gerekli yasal veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, faillerin, özellikle cinsel suç faillerinin tekrar suç işlemesini engelleyen tedavi programlarının oluşturulması veya desteklenmesi için gerekli yasal veya diğer tedbirleri alır.

3. Taraflar, 1. ve 2. paragraflarda bahsedilen önlemlerin alınmasında mağdurların güvenliği, desteklenmesi ve insan haklarının öncelikli öneme sahip olmasını ve bu programların, gerektiğinde mağdurlara yönelik özel destek uzmanlarıyla yakın eşgüdüm içerisinde oluşturulmasını sağlar.

Madde 17 - Özel sektör ve medyanın katılımı

1. Taraflar, özel sektör, bilgi ve iletişim teknolojisi sektörü ve medyayı, ifade özgürlüğüne ve onların bağımsızlığına gerekli saygıyı göstererek, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve onların onuruna duyulan saygının artırılması amacıyla politika hazırlanmasına ve uygulanmasına katılmaları ve yönergeler ile öz denetim standartları oluşturmaları hususunda teşvik eder.
2. Taraflar, özel sektör aktörleriyle işbirliği içinde, çocuklar, ebeveynler ve eğitimcilerin içeriğinde zararlı olabilecek aşağılayıcı cinsel ya da şiddet unsuruna erişim sağlayan bilgi ve iletişim ortamlarıyla başa çıkma becerilerini geliştirir ve ilerletir.

BÖLÜM IV – Koruma ve destek

Madde 18 - Genel yükümlülükler

Taraflar, bütün mağdurları şiddet eylemlerinin tekrarlanmasından korumak amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

1. Taraflar, işbu Sözleşmenin 20. ve 22. Maddesinde ayrıntıları verilen genel ve özel destek hizmetlerine başvurmak da dahil olmak üzere, iç hukuka uygun şekilde, Sözleşme kapsamındaki bütün şiddet mağdurları ve tanıklarının korunması ve desteklenmesinde mahkemeler, savcılar, kolluk kuvvetleri, yerel ve ulusal yetkililer dahil ilgili tüm devlet kuruluşları sivil toplum kuruluşları, diğer ilgili kuruluşlar ve birimler arasında etkin işbirliği için uygun mekanizmaların mevcudiyetini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

2. Taraflar, bu bölüm uyarınca alınan tedbirlerin,

- kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddeti cinsiyet temelinde anlamaya, dayanacağını ve mağdurun insan haklarına ve güvenliğine odaklanacağını;

- mağdurlar, failler, çocuklar ve onların geniş anlamdaki toplumsal çevreleri arasındaki ilişkiyi göz önünde bulunduracak bütünsel bir yaklaşıma dayalı olacağını;
 - ikinci bir mağduriyeti önlemeyi hedeflediğini;
 - şiddet mağduru kadınların güçlenmesi ve ekonomik bağımsızlığını hedefleyeceğini;
 - uygun görülen durumlarda, aynı mekanlarda bir dizi koruma ve destek hizmetleri biriminin yer almasına imkan sağlayacağını
 - çocuk mağdurlar dahil olmak üzere, savunmasız haldeki bireylerin özel ihtiyaçlarını ele alacağını ve bu ihtiyaçların mevcut bulundurulacağını temin eder.
3. Hizmetlerin sunulması, mağdurun şikayette bulunmasına veya failin aleyhinde tanıklık etmesine bağlı olmayacaktır.
4. Taraflar, uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülüklerine uygun olarak, konsolosluk ile diğer koruma ve destek hizmetlerini vatandaşlarına ve sözkonusu korumaya hak kazanan diğer mağdurlara sağlamak üzere gereken yasal ve diğer önlemleri alır.

Madde 19 - Bilgi

Taraflar, mağdurların anladıkları bir dilde mevcut destek hizmetleri ve yasal tedbirler hakkında yeterli ve zamanında bilgi almalarını sağlamak amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 20 - Genel destek hizmetleri

1. Taraflar, mağdurların şiddet sonrası iyileşmelerini kolaylaştıracak hizmetlere erişimlerini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır. Bu tedbirler, yasal ve psikolojik danışmanlık, mali yardım, konut, eğitim, öğretim ve iş bulma desteği gibi hizmetleri içerecektir.
2. Taraflar mağdurların sağlık ve sosyal hizmetlere erişimlerini, bu hizmetlerin yeterli kaynağa sahip olmalarını ve mağdurlara yardımcı olmak ve onları uygun hizmetlere yönlendirmek üzere uzmanların eğitilmelerini temin edecek gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 21 - Bireysel/toplu şikâyetlerde destek

Taraflar, mağdurların başvurabilecekleri bölgesel ve uluslararası bireysel/toplu şikâyet mekanizmaları hakkında bilgi sahibi olmalarını ve bunlara erişebilmelerini sağlarlar. Taraflar, sözkonusu şikâyet başvurularında mağdurlara duyarlı ve yeterli bilgi sağlanmasını teşvik eder.

Madde 22 - Uzman desteği hizmetleri

1. Taraflar, bu Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet eylemine maruz kalan herhangi bir mağdura, uygun bir coğrafi dağılım kapsamında, anında, kısa ve uzun dönemli uzman desteği sağlamak ve düzenlemek amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, uzman kadın destek hizmetini tüm kadın mağdurlara ve çocuklarına sağlar veya buna yönelik düzenlemeleri yapar.

Madde 23 - Sığınma evleri

Taraflar, kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere, mağdurlara güvenli barınma ve sosyal hizmet sunmak ve onlara ilişkin önceden önlem almak amacıyla yeterli sayıda, kolay erişilebilir ve uygun sığınma evleri kurmak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 24 - Telefon yardım hatları

Taraflar, bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet hakkında arayanlara tavsiyelerde bulunmak üzere, gizliliğe veya kimlik bilgilerinin açıklanmamasına özen gösterilerek, ülke çapında 24 saat (7/24) hizmet verecek ücretsiz telefon yardım hattı kurmak için gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 25 - Cinsel şiddet mağdurları için destek

Taraflar, mağdurlara tıbbi ve adli muayene, travma desteği ve danışma hizmetleri sunacak, uygun ve kolay erişilebilir tecavüz kriz veya cinsel şiddet yönlendirme merkezleri kurmak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 26 - Aile içi şiddet tanığı çocuklar için koruma ve destek

1. Taraflar, mağdurlara koruma ve destek hizmetleri verilmesinde, bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet tanığı çocukların hak ve ihtiyaçlarının dikkate alınmasının sağlanması için gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Bu madde çerçevesinde alınan tedbirler, bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet tanığı çocuğun yaşına uygun psiko-sosyal danışmayı içerir ve çocuğun yararını göz önünde bulundurur.

Madde 27 - Bildirim

Taraflar, bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet eyleminin ifasına tanık olan veya eylemin gerçekleşeceğine yönelik makul gerekçeleri olan veya bir şiddet eyleminin daha gerçekleşeceğini öngören herhangi bir kimsenin bunu ilgili kuruluşlara veya makamlara bildirmesini teşvik etmek amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 28 - Uzmanlar tarafından bildirim

Taraflar, iç hukuk tarafından bazı uzmanlara uygulanan gizlilik ilkesinin, tanıkların bu Sözleşme kapsamındaki her türlü ağır şiddet eyleminin gerçekleştirildiğine dair makul sebepler olması ve daha sonra bir şiddet eylemi daha öngörülmesi durumlarında, bu tanıkların durumu ilgili kurum ve makamlara bildirme olasılığı önünde uygun koşullar altında bir engel teşkil etmeyeceğini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

BÖLÜM V – Maddi hukuk

Madde 29 - Hukuk davaları ve başvuru yolları

1. Taraflar, mağdurlara faile karşı yeterli yasal başvuru yolu sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

2. Taraflar, uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak, yetkileri dahilinde önleyici veya koruyucu önlem alma görevini yerine getirmekte başarısız olmuş devlet makamlarına karşı mağdurlara yeterli yasal başvuru yolları sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 30 - Tazminat

1. Taraflar, mağdurların işbu Sözleşmede belirtilen suçlardan herhangi birini işleyen faillerden tazminat talep etme hakkına sahip olmalarını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

2. Şiddet sonucu ciddi bedensel zarar görmüş ya da sağlığı bozulmuş olan ve uğradıkları zarar fail, sigorta ya da devlet tarafından finanse edilen sağlık ve sosyal hizmetler gibi diğer kaynaklar tarafından karşılanmayanlara yeterli miktarda devlet tazminatı ödenir. Bu hüküm, mağdurların güvenliği için gereken özen gösterildiği sürece, Tarafların tazminatı failden geri talep etmesine engel teşkil etmez.

3. 2. Paragraf çerçevesinde alınan tedbirler, tazminatın makul bir süre zarfında verilmesini sağlamalıdır.

Madde 31 - Velayet, ziyaret hakları ve güvenlik

1. Taraflar, çocukların velayet ve ziyaret haklarının belirlenmesinde işbu Sözleşme kapsamındaki şiddet eylemlerinin göz önünde bulundurulmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

2. Taraflar herhangi bir ziyaret veya velayet hakkının mağdurların veya çocukların haklarını ve güvenliğini tehlikeye düşürmemesini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 32 - Zorla evliliklerin hukuki sonuçları

Taraflar, zorla gerçekleştirilen evliliklerin mağdura aşırı mali veya idari yük olmaksızın feshini, iptalini ve sonlandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 33 - Psikolojik şiddet

Taraflar, tehdit veya zorlama yoluyla kişinin psikolojik bütünlüğüne ciddi zarar veren kasıtlı davranışların cezai suçlar olarak değerlendirilmesini sağlamak üzere hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 34 - Taciz

Taraflar, başka bir kişiye yönelik, kendi güvenliği için korku duymasına neden olacak şekilde tekrar eden, kasıtlı ve tehditkar davranışların cezalandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 35 - Fiziksel şiddet

Taraflar, bir başka bireye yönelik kasti uygulanan fiziksel şiddet eylemlerinin cezalandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 36 - Tecavüz dahil olmak üzere, cinsel şiddet,

1. Taraflar, aşağıda belirtilen kasıtlı davranışların cezalandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır
 - a. herhangi bir organıyla veya bir cisimle bir başka kişiyle, rızası olmadan vajinal, anal veya oral olarak cinsel nitelikli eylemlerde bulunma,
 - b. kişiye karşı rızası olmaksızın diğer cinsel nitelikli eylemlerde bulunma,
 - c. rızası olmayan bir kişinin üçüncü bir kişiyle cinsel nitelikli eylemlerde bulunmasına neden olma.
2. Rıza, mevcut koşulları değerlendiren kişinin hür iradesinin sonucunda isteğe bağlı olarak verilmelidir.
3. Taraflar, 1. paragrafta yer alan hükümlerin iç hukuk tarafından tanındığı şekliyle eski veya şu anki eşlere veya partnerlere karşı işlenen eylemler için geçerli olmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 37 - Zorla evlendirme

1. Taraflar, yetişkin bir bireyi veya çocuğu evlenmeye zorlayan kasıtlı davranışların suç sayılmasını sağlamak üzere hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, yetişkin bir bireyi veya çocuğu evlenmeye zorlamak amacıyla, sözü geçenleri kendi ikamet bölgeleri dışında diğer ülke veya Taraf devletin topraklarına çekmeye ilişkin kasti davranışların suç sayılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 38 - Kadın sünneti

Taraflar, aşağıda belirtilen kasıtlı davranışların cezalandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır;

- a. bir kadının dış dudakları, i dudakları veya klitorisinin tamamını veya bir kısmını kesip çıkarma, infibölasyon veya işlevini yapamaz hale getirme,
- b. bir kadını a. maddesinde belirtilen eylemlerden herhangi birine maruz kalmaya zorlama veya kadına bu eylemleri yaptırma,
- c. bir kız çocuğunu a. maddesinde belirtilen eylemlerden herhangi birine teşvik etme, buna maruz kalmaya zorlama veya ona bu eylemleri yaptırma.

Madde 39 - Zorla kürtaj ve zorla kısırlaştırma

Taraflar aşağıdaki kasti davranışların cezalandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır:

- a. kendisinin daha önceden bilgisi ve rızası olmaksızın kadın üzerinde kürtaj gerçekleştirilmesi,
- b. kendisinin daha önceden bilgisi ve rızası olmaksızın ve süreci tam olarak anlamaksızın kadının doğal üreme kapasitesini sonlandırma amacı veya etkisi taşıyan cerrahi operasyon gerçekleştirilmesi.

Madde 40 - Cinsel taciz

Taraflar, özellikle de saldırgan, küçük düşürücü, yüz kızartıcı ve kırıcı bir çevre yaratarak bir insanın onurunu zedelemeyi amaçlayan ya da bu sonucu doğuran, istenmeyen sözlü, sözsüz veya fiziksel olarak cinsel güdülü davranışın cezai ve diğer yasal yaptırımlara tabi olmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 41 - Yardım veya yataklık etme ve girişim

1. Taraflar, işbu Sözleşmenin 33, 34, 35, 36, 37, 38.a ve 39. Maddelerinde yer alan suçlar kasten işlendiğinde, bunların işlenmesine yardım veya yataklık edilmesinin suç olarak değerlendirilmesi için gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, işbu Sözleşmenin 35, 36, 37, 38.a ve 39. Maddelerinde yer alan suçlar kasten işlendiğinde, mezkur suçu işleme girişiminde bulunmanın suç olarak değerlendirilmesi için gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 42 - Sözde "namus" adına işlenen suçlar dahil olmak üzere, kabul edilemez gerekçeler

1. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet eyleminin gerçekleşmesini müteakiben başlatılan cezai işlemlerde kültür, gelenek, din, görenek veya sözde "namus"un bu eylemlerin gerekçesi olarak kabul edilmemesini sağlamak üzere gereken hukuki ve diğer tedbirleri alır. Bu özellikle, mağdurun kültürel, dini, sosyal veya geleneksel olarak kabul gören uygun davranış normlarını veya törelerini ihlal ettiği iddialarını da içerecektir.
2. Taraflar, 1. paragrafta belirtilen eylemlerden herhangi birini gerçekleştirmesi için herhangi bir kimseyi veya bir çocuğu azmettirmenin işlenen eylem için söz konusu kişinin cezai sorumluluğunu azaltmamasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 43 - Cezai suçların tatbiki

Bu sözleşme uyarınca belirlenen suçlar, mağdur ile failin arasındaki ilişkinin niteliğine bakılmaksızın tatbik edilecektir.

Madde 44 - Yargı yetkisi

1. Taraflar, işbu Sözleşme uyarınca belirlenen herhangi bir suç,
 - a. kendi topraklarında; veya
 - b. bayrağını taşıyan bir gemide; veya
 - c. yasaları doğrultusunda tescil edilmiş bir uçakta; veya
 - d. vatandaşlarından biri tarafından; veya
 - e. topraklarında ikamet eden bir kimse tarafından, işlenmiş olması durumunda yargılanmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, suç kendi vatandaşlarından birine veya kendi topraklarında ikamet eden kişilere karşı işlendiğinde, işbu Sözleşme uyarınca belirlenen herhangi bir suça ilişkin yargı yetkisi oluşturmak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri almaya çaba gösterecektir.
3. Sözleşmenin 36, 37, 38 ve 39. Maddelerinde belirtilen suçların kovuşturması için Taraflar yargı yetkilerinin, eylemin gerçekleştirildiği bölgede suç sayılması koşuluna bağlı olmamasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer önlemleri alır.
4. Taraflar, işbu Sözleşmenin 36, 37, 38 ve 39. maddeleri uyarınca belirlenen suçların kovuşturulmasını sağlamak amacıyla 1. paragrafın d ve e maddelerinde belirtilen hususlara ilişkin yargı yetkilerinin, kovuşturmanın yalnızca suç mağdurunun bildirmesi veya suçun işlendiği mekandaki devlet tarafından bilgi sunulması üzerine başlatılabileceği koşuluyla bağlanmaması için gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
5. Taraflar, fail olduğu iddia edilen kişinin kendi topraklarında olması ve bu kişiyi yalnızca uyuşuna dayanarak diğer Tarafa iade etmediği durumlarda işbu Sözleşme kapsamındaki suçlar üzerinde yargılama yetkisi oluşturabilmek amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

6. İşbu Sözleşme kapsamında iddia edilen suçlara ilişkin birden fazla Tarafın yargılama talebinde bulunması durumunda, ilgili Taraflar, gerektiğinde, kovuşturma için en uygun yargı yetkisini belirlemek üzere birbirlerine danışır.

7. İşbu Sözleşme, uluslararası hukukun genel ilkelerine hâle getirmeksizin iç hukukuna uygun olarak bir Taraf tarafından uygulanan herhangi bir cezai yargılamayı olanaksız kılmaz.

Madde 45 - Yaptırım ve tedbirler

1. Taraflar, işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilen suçların etkili, orantılı ve caydırıcı bir biçimde, suçların ciddiyetini de göz önünde bulundurarak, cezalandırılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alacaklardır. Bu yaptırımlar, gerektiğinde, suçluların iadesiyle sonuçlanacak biçimde özgürlükten mahrum bırakmayı da içeren cezaları kapsayabilir.

2. Taraflar, faillere yönelik olarak aşağıda yer alanlar gibi diğer başka tedbirler benimseyebilir:

- hükümlü kişilerin izlenmesi veya denetlenmesi;
- mağdurun güvenliğini de içerebilmek üzere, çocuğun kendi yararının başka hiçbir şekilde garanti altına alınamaması durumunda, ebeveyn haklarının elinden alınması.

Madde 46 - Ağırlaştırıcı sebepler

Taraflar, suçun ana unsurlarından birini zaten oluşturmadıkları takdirde, iç hukukun ilgili hükümlerine uygun olarak aşağıdaki sebeplerin işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilen suçlara istinaden cezaların belirlenmesindeki ağırlaştırıcı sebepler olarak göz önünde bulundurulabilmesini sağlamak amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır. Bu sebepler:

- a. suçun; iç hukuk tarafından tanınan, failin şu anki veya daha önceki eş ya da partnere karşı, mağdurla birlikte yaşayan veya yetkisini kötüye kullanan bir aile bireyince işlenmesi;
- b. suçun veya ilgili suçların defalarca işlenmesi;
- c. suçun; özel durumlar nedeniyle savunmasız hale gelmiş bir bireye karşı işlenmesi,

- d. suçun çocuğa karşı ya da çocuğun gözleri önünde işlenmesi;
- e. suçun iki veya ikiden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi;
- f. suç öncesi veya esnasında aşırı derecede şiddete başvurulması;
- g. suçun silah kullanılarak veya silahlı tehditte bulunularak işlenmesi;
- h. suçun, mağdur için ciddi fiziksel veya psikolojik zararlarla sonuçlanması;
- i. failin daha önce de aynı suçlardan hüküm giymiş olması.

Madde 47 - Diğer Tarafça verilen hükümler

Taraflar, hükümler belirlenirken işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilen suçlarla bağlantılı olarak diğer Tarafça verilen hükümlerin göz önünde bulundurulması ihtimalini öngörmek amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 48 - Zorunlu alternatif uyuşmazlık çözüm usulleri veya hükümlerinin yasaklanması

1. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddete ilişkin olarak arabuluculuk ve uzlaştırma da dahil olmak üzere, zorunlu alternatif uyuşmazlık çözüm süreçlerini yasaklamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, para cezası talep edilmesi durumunda failin mağdura karşı mali yükümlülüğünü yerine getirme kapasitesinin dikkate alınmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

BÖLÜM VI- Soruşturma, kovuşturma, usul hukuku ve önleyici tedbirler

Madde 49 - Genel yükümlülükler

1. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddete ilişkin soruşturma ve kovuşturmaların, her zaman mağdurun haklarını da göz önüne alarak aşırı bir gecikme

olmaksızın yürütülmesini sağlamak amacıyla, yargılamanın tüm safhalarında gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

2. Taraflar, şiddetin cinsiyetçi anlayışını göz önünde bulundurarak ve insan hakları temel ilkelerine uygun biçimde, işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilen suçların soruşturulması ve kovuşturulmasının etkili bir biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 50 - Acil müdahale, önleme ve koruma

1. Taraflar, sorumlu kolluk kuvvetlerinin, mağdurlara yeterli ve hızlı koruma imkânları sunarak işbu Sözleşme kapsamında yer alan her türlü şiddete acil ve yerinde müdahale etmesini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, işlevsel tedbirlerin alınması ve kanıt toplama da dahil olmak üzere, kolluk kuvvetlerinin işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddetin önlenmesinde ve mağdurların korunmasında acil ve yerinde müdahale etmelerini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 51 - Risk değerlendirmesi ve risk yönetimi

1. Taraflar, riski yönetmek ve gerekli olması durumunda koordineli destek ve güvenlik sağlamak üzere tüm ilgili yetkililerce ölüm riskinin, durumun ciddiyetinin ve şiddetin tekrarlanması riskinin değerlendirmesinin yapılmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar 1. paragrafta atıfta bulunulan değerlendirmenin, soruşturmanın ve koruyucu tedbirlerin uygulanmasının her aşamasında, işbu Sözleşme kapsamındaki şiddet eyleminin faillerinin ateşli silahlara sahip olduklarını veya bunlara erişimlerinin olduğunu göz önünde bulundurmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 52 - Acil engelleme emirleri

Taraflar, ani tehlike durumlarında, ilgili yetkililerin aile içi şiddet failine yeterli bir süre zarfında mağdurun veya risk altındaki kişinin ikamet ettiği bölgeyi terketmesini emretme ve failin, mağdurun veya risk altındaki kişinin ikamet bölgesine girmesini veya onlarla irtibat kurmasını yasaklama yetkisine sahip olmalarını sağlamak üzere gerekli

hukuki veya diğer tedbirleri alacaklardır. Bu madde uyarınca alınan tedbirler mağdurun veya risk altındaki kişinin güvenliğini ön planda tutar.

Madde 53 - Kısıtlama ve koruma emirleri

1. Taraflar, işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet mağdurları için, uygun kısıtlama ve koruma emirlerinin mevcudiyetini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, 1. paragrafta atıfta bulunulan kısıtlama ve koruma emirlerinin:
 - acil korumaya ve mağdura aşırı mali veya idari yük oluşturmamasına uygun olmasını,
 - belirli bir zaman dilimi içerisinde veya değiştirilene ya da kaldırılincaya kadar yürürlükte kalmasını,
 - gerektiğinde, hemen etki yaratacak şekilde *tek taraflı* olarak kullanıma koyulmasını,
 - diğer kanuni takibatlara bakılmaksızın ve bu takibatlara ek olarak mevcut bulunmasını,
 - daha sonraki kanuni takibatlara dahil edilmesine izin verilmesini, teminat altına almak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
3. Taraflar, 1. paragrafla uyumlu olarak uygulamaya konan kısıtlama ve koruma emirlerinin ihlalinin etkili, orantılı ve caydırıcı cezai ya da diğer hukuki yaptırımlara tabi olmasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 54 - Soruşturma ve kanıt

1. Taraflar, herhangi bir hukuki veya cezai davada mağdurun cinsel geçmiş ve davranışlarına ilişkin kanıtlara yalnızca konuyla ilgili ve gerekli olması durumunda izin verilmesini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 55 - *Tek taraflı ve resen* yargılamalar

Taraflar, işbu Sözleşme'nin 35, 36, 37, 38 ve 39. Maddeleri uyarınca ihdas edilen suçların soruşturulması veya kovuşturulmasının; suçun tamamının veya bir kısmının topraklarında işlenmesi durumunda, suçun mağdur tarafından bildirilmesi veya şikâyetinde bulunmasına bağılı olmamasını ve mağdur şikâyetini veya ifadesini geri alsa

bile kovuşturmanın devam edebilmesini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Taraflar, iç hukuklarında öngörülen koşullara uygun olarak, kamu kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin ve aile içi şiddet danışmanlarının, işbu Sözleşme uyarınca belirlenen suçlara ilişkin soruşturma ve adli takibatın yapılması sırasında mağdurun isteği üzerine, mağdura yardım ve destek vermesi olanağını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 56 - Koruma tedbirleri

Taraflar, soruşturma ve adli takibatın her aşamasında, tanık olarak özel ihtiyaçları da dahil olmak üzere mağdurların hak ve çıkarlarını koruma altına almak amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır. Taraflar, bunları:

- a. Mağdurların, aynı zamanda ailesinin ve görgü tanıklarının gözdağı, kısas veya tekrar mağdur edilmeye karşı korunmasının sağlanması;
- b. Mağdurun, en azından kendisinin ve ailesinin tehlikede olabileceği durumlarda failin kaçtığından, geçici veya sürekli olarak serbest bırakıldığından haberdar edilmesinin sağlanması;
- c. İç hukukun öngördüğü koşullar altında mağdurları, tasarruflarındaki hak ve hizmetler ve şikayetlerinin takibi, suçlamalar, soruşturma ve kovuşturmaların genel ilerleyişi, onların bu husustaki rolleri ve davaların sonuçları hakkında bilgilendirilmesinin sağlanması;
- d. mağdurun doğrudan veya bir aracı yoluyla, iç hukukun usul ilkelerine uygun olarak, dinlenmesinin, kanıt göstermesinin, görüşlerini, ihtiyaçlarını ve endişelerini sunmasının ve bunların değerlendirilmesinin sağlanması;
- e. mağdurlara hak ve çıkarlarının uygun bir şekilde sunulmasını ve göz önüne alınmasını sağlayacak uygun destek hizmetleri verilmesi;
- f. mağdurların özel yaşantısının ve görüntüsünün korunması amacıyla uygun tedbirlerin benimsenmesi;
- g. mümkün olan durumlarda, mahkeme ve kolluk kuvvetleri birimlerinde mağdur ve fail arasında temas kurulmasından kaçınılmasının sağlanması;

- h. davaya taraf olarak katılan ya da kanit sunan mağdurlara bağımsız ve yetkin çevirmenler sağlanması;
 - i. mağdurun; iç hukuk kurallarına uygun olarak, uygun iletişim teknolojilerinin kullanılması yoluyla mahkeme salonunda olmaksızın ya da fail olduğu iddia edilen şahsın yokluğunda mahkemede ifade verebilmesinin mümkün kılınması yoluyla gerçekleştirir.
2. Aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet mağduru çocuk ve tanıklara çocuğun kendi yararı gözetilerek özel koruma tedbirleri temin edilir.

Madde 57 - Adli yardım

Taraflar, iç hukukta öngörülen koşullar altında mağdurların ücretsiz adli yardım ve destek alma haklarını sağlar.

Madde 58 - Zamanaşımı kuralı

Taraflar, işbu Sözleşme'nin 36, 37, 38 ve 39. Maddeleri uyarınca ihdas edilen suçlara ilişkin herhangi bir kanuni takibatın başlatılması için zamanaşımının; mağdurun reşit yaşa ulaşmasından sonra takibatın etkin bir şekilde başlamasını mümkün kılacak, suçun ağırlığıyla orantılı ve yeterli bir zaman devam etmesini teminen gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

BÖLÜM VII- Göç ve sığınma

Madde 59 - İkametgâh durumu

1. Taraflar, evlilik birliğinin sonlanması durumunda ikametgâh durumu iç hukuk tarafından tanınan eş veya partnerin ikametgâh durumuna bağlı olan şiddet mağdurlarına, fevkalade zor durumlarda, başvuru üzerine, evliliğin veya ilişkinin süresine bakılmaksızın bağımsız ikamet izni verilmesini teminat altına almak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır. Müstakil ikamet izni verilmesi ve süresine ilişkin koşullar iç hukuk tarafından düzenlenir.
2. Taraflar, ikametgâh durumu iç hukuk tarafından tanınan eş veya partnere bağlı olan mağdurların ikametgâh nedeniyle başlatılan sınır dışı işlemlerini müstakil

oturma izni için başvurularına olanak sağlayacak şekilde durdurabilmelerini sağlamak üzere gereken yasal veya diğer tedbirleri alır.

3. Taraflar, aşağıdaki durumlardan birinin veya her ikisinin birden söz konusu olması durumunda mağdurlara yenilenebilir ikamet izni verir:
 - a. Yetkili makamın, kişisel durumlarından dolayı mağdurun kalması gerektiği görüşünde olması durumunda;
 - b. Yetkili makamın, soruşturma veya takibatlarda muadil yetkililerle işbirliğinin kurulması amacıyla mağdurun kalmasını gerekli gördüğü durumlarda.
4. Evlilik amacıyla Taraf ülkeye getirilen ve ikamet ettikleri yerdeki ikametgâh durumunu kaybeden zorla evlendirme mağdurlarının tekrar haklarını geri almasını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 60 - Cinsiyete dayalı mülteci başvuruları

1. Taraflar, 1951 Mültecilerin Durumuna ilişkin Sözleşme'nin 1 A(2) Maddesinin anlamı çerçevesinde, cinsiyete dayalı şiddetin bir zulüm çeşidi ve tamamlayıcı/yardımcı korumayı gerektiren ciddi bir zarar biçimi olarak tanınmasını teminen gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.
2. Taraflar, Sözleşme'nin gerekçelerinden her birine cinsiyete duyarlı bir yorum getirilmesini sağlayacak ve bu gerekçelerden bir veya birden fazlası nedeniyle zulümden korkulduğu durumlarda başvuranlara yürürlükteki ilgili araçlara göre mülteci statüsü verilir.
3. Taraflar sığınmacılar için, cinsiyete duyarlı kabul usullerinin ve destek hizmetlerinin yanı sıra cinsiyet yönergelerini ve mülteci statüsünün belirlenmesi ve uluslararası koruma için başvuruyu da kapsayan, cinsiyete duyarlı sığınma usullerini geliştirmeye yönelik gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

Madde 61 - Geri göndermeme

1. Taraflar uluslararası hukuk çerçevesindeki mevcut yükümlülöklere uygun olarak *geri göndermeme* ilkesini gözetmek amacıyla gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

2. Taraflar statüleri veya ikametleri gözetilmeksizin korumaya muhtaç şiddet mağduru kadınların yaşam riski bulunan ya da işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezaya maruz kalabileceği hiçbir ülkeye hiçbir koşulda geri gönderilmemesini sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır.

BÖLÜM VIII- Uluslararası işbirliği

Madde 62 - Genel ilkeler

1. Taraflar, işbu Sözleşme'nin hükümlerine uygun olarak hukuki ve cezai konularda iş birliğine ilişkin ilgili uluslararası ve bölgesel araçların uygulanması, benzer veya karşılıklı mevzuat ve iç hukuk temelinde uzlaşmış düzenlemeler yoluyla aşağıdaki amaçları gerçekleştirmek üzere birbirleriyle mümkün olan en geniş şekilde iş birliği yaparlar:
 - a. işbu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddeti önleme, şiddete karşı mücadele etme ve şiddeti kovuşturma;
 - b. mağdurları koruma ve onlara destek sağlama;
 - c. işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmalar;
 - d. koruma emirleri de dahil, Tarafların yargı yetkilileri tarafından verilen ilgili hukuki ve cezai kararların uygulanması.
2. Taraflar, işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilen ve ikamet edilen yerden farklı bir Tarafın topraklarında işlenen bir suçun mağdurunun, ikamet ettiği devletin ilgili yetkilileri nezdinde şikâyette bulunmasını sağlamak üzere gerekli hukuki ve diğer tedbirleri alır.
3. İşbu Sözleşme'ye Taraf diğer bir devletin ceza davalarında verdiği kararların uygulanması, suçluların iadesi ve suçla mücadele konularında aralarında bir anlaşmanın mevcut olması koşulunu getiren işbu Sözleşme'ye Taraf bir devlet, bu türde bir antlaşma akdetmediği bir Taraftan böyle bir yasal işbirliği talebi alması halinde, işbu Sözleşmeyi, Sözleşme uyarınca ihdas edilen suçlar bağlamında ceza davalarında verilen kararların uygulanması, suçluların iadesi ve suçla mücadele konularında karşılıklı destek için yasal dayanak kabul edebilir.
4. Taraflar, 18. madde 5. paragraf kapsamındaki mağdurların korunmasını kolaylaştırmak amacıyla üçüncü devletlerle ikili ve çoklu anlaşmaların yürürlüğe konmasını da içeren, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve şiddetle

mücadeleyi, gerektiğinde, üçüncü ülkelerin yararlandığı kalkınma amaçlı yardım programlarına entegre etmeye çaba gösterir.

Madde 63 - Risk altındaki kişilere yönelik tedbirler

Başka bir Tarafın topraklarındaki bir kişinin işbu Sözleşme'nin 36, 37, 38 ve 39. paragraflarında atıfta bulunulan herhangi bir şiddet eylemine her an maruz kalma riskiyle karşı karşıya olduğu yönünde ellerinde mevcut bilgilere dayanarak haklı gerekçeleri bulunan Taraf, uygun koruma tedbirlerinin alınmasını sağlamak amacıyla bu bilgiyi gecikmeksizin, bahsedilen kişinin sınırları içerisinde olduğu Tarafa bildirmeye teşvik edilmektedir. Bu bilgi, geçerli olması durumunda, risk altında bulunan kişinin yararı için mevcut koruma hükümlerine ilişkin ayrıntıları da içerir.

Madde 64 - Bilgi

1. Talep edilen Taraf, bu bölüm kapsamında yapılan eylemin nihai sonucu hakkında talepte bulunan Tarafı derhal bilgilendirecektir. Talep edilen Taraf aynı zamanda, talep edilen eylemin gerçekleştirilmesinin mümkün olamaması veya uygulanmasının kaydadeğer ölçüde gecikmeye maruz kalması olasılığı durumlarında, bunu talepte bulunan Tarafa süratle bildirir.
2. Bir Taraf; kendi yaptığı soruşturma çerçevesinde edindiği bilgiyi, bu bilginin ifşasının diğer Tarafa işbu Sözleşme uyarınca ihdas edilmiş ceza gerektiren suçları önlemede, soruşturma veya kovuşturmaları başlatma veya yürütmeye yardımcı olabileceğini düşündüğünde ya da bu bilginin bu bölüm kapsamında diğer Tarafın işbirliği talebinde bulunmasına yol açacağını düşündüğünde, edindiği bilgiyi iç hukukunun sınırları dâhilinde, önceden talep olmaksızın diğer Tarafa iletebilir.
3. 2. paragraf kapsamında herhangi bir bilgi alan Taraf; uygun görüldüğü takdirde dava açılmasını veya ilgili hukuki ve cezai davalarda bu bilginin göz önüne alınabilmesini sağlayacak bu çeşit bir bilgiyi kendi ilgili yetkililerine ibraz eder.

Madde 65 - Verilerin Korunması

Kişisel veriler, Tarafların Kişisel Verilerin Otomatik İşlemden Geçirilme Sürecinde Bireylerin Korunması Hakkında Sözleşme (ETS No.108) altındaki yükümlülüklerine uygun biçimde saklanır ve kullanılır.

BÖLÜM IX- İzleme mekanizması

Madde 66 - Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddete karşı eylem uzman grubu

1. Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddete karşı eylem uzman grubu (bundan sonra "GREVIO" olarak anılacaktır) Sözleşme'nin Taraflarca uygulanmasını izler.
2. GREVIO, cinsiyet ve coğrafi dağılım dengesine ek olarak, çok disiplinli uzmanlık bilgileri de dikkate alınarak en az 10, en fazla 15 üyeden oluşur. Üyeleri, Taraflar Komitesi tarafından Taraflarca aday gösterilenler arasından, bir kez yenilenebilir dört yıllık görev süresi için Tarafların vatandaşları arasından seçilir.
3. İlk 10 üyenin seçimi, işbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesini izleyen bir yıl içerisinde yapılır. Ek beş üyenin seçimi 25. onay veya katılımı takiben yapılır.
4. GREVIO üyelerinin seçimi aşağıdaki ilkelere bağlıdır:
 - a. Üyeler, insan hakları, cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet ya da mağdurların korunması ve onlara yardımcı olma alanlarında muteber yetkinliğe sahip olarak bilinen, yüksek ahlaki karakterli veya işbu Sözleşme kapsamında belirlenen alanlarda deneyimli kişiler arasından şeffaf bir yöntemle seçilir;
 - b. GREVIO'nun iki üyesi aynı devletin vatandaşı olamaz;
 - c. Üyeler temel hukuk sistemlerini temsil etmelidir;
 - d. Üyeler kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddet alanında ilgili aktör ve organları temsil etmelidirler;
 - e. Üyeler kendi şahsi sıfatlarıyla görev yaparlar. Görevlerini yerine getirirken bağımsız ve tarafsızdırlar ve görevlerini etkili bir şekilde yerine getirmeye hazır olmalıdırlar.
5. GREVIO'nun üyelerinin seçim yöntemi, Sözleşme'nin yürürlüğe girmesini takiben altı ay içerisinde Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından, Taraflarla istişare edildikten ve oybirliği sağlandıktan sonra belirlenir.
6. GREVIO kendi usul kurallarını belirler.
7. 68. maddenin 9. ve 14. fıkralarında ayrıntılarına yer verilen ülke ziyaretlerini gerçekleştiren GREVIO üyeleri ile heyetlerin diğer üyeleri, Sözleşme'nin ek bölümünde kabul edilen imtiyaz ve muafiyetlerden yararlanırlar.

Madde 67 - Taraflar Komitesi

1. Taraflar Komitesi, Sözleşme'ye Tarafların temsilcilerinden oluşur.
2. Taraflar Komitesi, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından toplantıya çağrılır. Komite'nin ilk toplantısı GREVIO üyelerini seçmek için Sözleşme'nin yürürlüğe girmesini takiben 1 yıl içerisinde yapılır. Sonrasında Komite, Tarafların 3'te 1'i Taraflar Komitesi Başkanı veya Genel Sekreter ne zaman talep ederse toplanır.

3. Taraflar Komitesi kendi usul kurallarını kabul eder.

Madde 68 - Usul

1. Taraflar, GREVIO tarafından hazırlanan bir sualnameye dayanarak işbu Sözleşme'nin hükümlerini yürürlüğe sokan hukuki ve diğer tedbirler hakkında GREVIO tarafından değerlendirilmek üzere Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bir rapor sunar.
2. GREVIO, 1. paragraf uyarınca sunulan raporu, ilgili Tarafın temsilcileriyle birlikte değerlendirir.
3. Sonraki değerlendirme usulleri, uzunluğu GREVIO tarafından saptanacak dönemler halinde belirlenir. Her dönemin başında GREVIO, değerlendirme usulünün dayandığı belirli hükümleri seçer ve sualname gönderir.
4. GREVIO izleme usulünü gerçekleştirmek için uygun araçları tanımlar. GREVIO özellikle her değerlendirme süreci için, Taraflar tarafından değerlendirme usulünün uygulanmasının gerekçesi olarak hizmet edecek sualnameyi kabul eder. Sualname, tüm Taraflar tarafından ele alınır. Taraflar sualnameye ve aynı zamanda GREVIO'nun her türlü bilgi talebine yanıt verir.
5. GREVIO, Sözleşme'nin uygulanması hakkında sivil toplum örgütlerinden, sivil toplumdan ve insan haklarını korumaya yönelik ulusal kuruluşlardan bilgi alabilir.
6. GREVIO, Sözleşme kapsamındaki alanlarla alakalı diğer bölgesel ve uluslararası belgelerde ve birimlerde mevcut bilgilere gereken önemi gösterir.
7. Her değerlendirme dönemi için sualname kabul edildiğinde GREVIO, Sözleşme'nin 11. maddesinde bahsedildiği gibi Taraflardaki mevcut verilere ve araştırmalara gereken önemi gösterir.
8. GREVIO, Sözleşme'nin uygulanmasıyla ilgili olarak Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, Parlamenter Meclisi ve Avrupa Konseyi'nin diğer ilgili uzmanlaşmış birimlerinden ve diğer uluslararası belgeler uyarınca kurulan birimlerden bilgi alabilir. Bu birimlere sunulan şikâyetler ve bunların sonuçları GREVIO'ya sunulacaktır.
9. GREVIO, ulusal makamlarla işbirliği içerisinde ve bağımsız ulusal uzmanların yardımıyla, edinilen bilginin yetersiz olmasına veya 14. paragrafın öngördüğü durumlara bağlı olarak ek ülke ziyaretleri düzenleyebilir. Sözkonusu ziyaretler boyunca GREVIO belirli alanlarda uzmanlaşmış kişiler tarafından desteklenebilir.
10. GREVIO, değerlendirmenin dayandığı hükümlerin uygulanmasına yönelik tahlilinin yanı sıra, ilgili Tarafın belirlenen sorunların üstesinden gelebilmesine ilişkin teklif ve önerilerini de içeren bir taslak rapor hazırlar. Taslak rapor, yorumlarını sunmak üzere değerlendirme sürecinden geçen Tarafa iletilir. Bu yorumlar, GREVIO tarafından raporun kabul edilmesi sırasında göz önünde bulundurulur.
11. Alınan bilgi ve Taraflarca yapılan yorumlar temel alınarak GREVIO, işbu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasından sorumlu Tarafça alınan tedbirlere yönelik rapor ve sonuçları kabul eder. Bu rapor ve sonuçlar ilgili Tarafa ve Taraflar Komitesi'ne

gönderilir. Kabul edilmesinin ardından, GREVIO'nun rapor ve sonuçları ilgili Tarafça sunulan nihai yorumlar ile birlikte kamuya açıklanacaktır.

12. 1'den 8'e kadar olan paragrafların usulüne hâlel getirmeyecek şekilde, Taraflar Komitesi GREVIO rapor ve sonuçlarını temel alarak ilgili Tarafa hitaben (a) GREVIO'nun sonuçlarını uygulamak üzere alınan tedbirlere, gerekli olması durumunda ise bunların uygulanmasına yönelik bilgi sunulması amacıyla bir tarih belirlenmesine ilişkin, (b) Sözleşme'nin uygun şekilde uygulanması için ilgili Tarafyla işbirliğini teşvik etmek amacıyla tavsiye kararları kabul edebilir.
13. GREVIO, Sözleşme'yle ilgili ciddi ihlalleri önlemek ya da bunların boyutunu veya sayısını azaltmak için acil dikkat gerektiren sorunların varlığına işaret eden bir durum hakkında güvenilir bilgiler aldığı anda, kadınlara yönelik ciddi, kitlesel veya süreklilik gösteren şiddet biçimlerinin önlenmesi için alınan tedbirlere ilişkin özel bir raporun acilen sunulmasını talep edebilir.
14. İlgili Tarafça sunulan bilgiler ve kendinde mevcut diğer güvenilir bilgileri göz önüne alarak, GREVIO soruşturma yürütülmesi ve acilen GREVIO'ya bilgi sunulması için bir veya birden fazla üyesini belirleyebilir. Gerekli bulunduğu takdirde ve Tarafın rızasıyla soruşturma, onun topraklarına ziyareti içerebilir.
15. 14. paragrafta atıfta bulunulan soruşturmada elde edilen bulgular incelendikten sonra GREVIO, bu bulguları ilgili Tarafa ve uygun görüldüğü hallerde Taraflar Komitesi'ne ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne diğer yorum ve tavsiyelerle birlikte iletir.

Madde 69 - Genel tavsiyeler

GREVIO, uygun olan hallerde, Sözleşme'nin uygulanması hakkında genel tavsiyeleri kabul edebilir.

Madde 70 - Parlamentoların İzlemeye Katılımı

1. Ulusal parlamentolar, işbu Sözleşme'nin uygulanması için alınan tedbirlerin izlenmesine katılmaya davet edilir.
2. Taraflar GREVIO'nun raporlarını kendi ulusal parlamentolarına sunar.
3. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, Sözleşme'nin uygulanmasındaki durumu değerlendirmeye düzenli olarak davet edilir.

BÖLÜM X- Diğer uluslararası belgelerle ilişki

Madde 71 - Diğer uluslararası belgelerle ilişki

1. İşbu Sözleşme, Sözleşme'ye Tarafların taraf olduğu veya olacağı ve bu Sözleşme kapsamında düzenlenen konularda hükümler içeren diğer uluslararası belgelerden kaynaklı yükümlülükleri etkilemez.

2. İşbu Sözleşme'ye Taraflar, Sözleşme'nin hükümlerini tamamlamak veya güçlendirmek veya Sözleşme'de yer alan ilkelerin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla Sözleşme'de ele alınan konular hakkında birbirleriyle ikili veya çok taraflı anlaşmalar akdedebilir.

BÖLÜM XI – Sözleşme'de değişiklikler

Madde 72 - Değişiklikler

1. Bir Taraf tarafından sunulan Sözleşme'deki her değişiklik önerisi, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne iletilir ve kendisi tarafından Avrupa Konseyi üye ülkelerine, her imzalayan devlete, Taraflara, Avrupa Birliği'ne ve 75. madde hükümleri uyarınca bu Sözleşme'yi imzalamaya çağrılan her devlete ve 76. madde hükümleri uyarınca bu Sözleşme'ye katılmaya davet edilen her devlete bildirilir.
2. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, değişiklik önerisini dikkate alır ve Avrupa Konseyi üyesi olmayan Sözleşme'nin Taraflarının görüşüne başvurduktan sonra, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 20. maddesinin d fıkrası gereğince oyçokluğuyla değişikliği kabul edebilir.
3. 2. paragraf uyarınca Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen her değişiklik metni, kabul için Taraflara iletilir.
4. 2. paragraf uyarınca kabul edilen her değişiklik, tüm Tarafların, Genel Sekreter'i değişikliği kabul ettikleri hakkında bilgilendirdiği tarihten sonraki bir aylık sürenin sonunu izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

BÖLÜM XII – Son hükümler

Madde 73 - Sözleşme'nin Geçerliliği

İşbu Sözleşme'nin hükümleri, kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadelede kişilere daha uygun haklar sağlayan iç hukuk hükümlerine ve yürürlükte olan veya yürürlüğe konabilecek olan bağlayıcı uluslararası belgelere hâlel getirmez.

Madde 74 - Uyuşmazlığın çözümü

1. Taraflar, Sözleşme'nin uygulanması veya yorumlanması sırasında doğabilecek her uyuşmazlığı öncelikle müzakere, uzlaşma, tahkim gibi araçlarla veya karşılıklı anlaşmayla kabul edilen diğer barışçıl yollarla çözmek için çaba gösterir.
2. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Taraflara, buna onay vermeleri halinde, uyuşmazlık sırasında kullanmak için çözüm usulleri oluşturabilir.

Madde 75 - İmza ve yürürlüğe girme

1. İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyi üye devletlerinin, Sözleşme'nin hazırlanmasına katılan üye olmayan devletlerin ve Avrupa Birliği'nin imzasına açıktır.

2. İşbu Sözleşme onay, kabul veya uygun bulmaya tabidir. Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nce saklanır.
3. İşbu Sözleşme'nin 2. paragrafının hükümleri uyarınca, Sözleşme tarafından bağlı kılınma rızalarını açıklayan en az sekizi Avrupa Konseyi üyesi olan on devlet tarafından imzalanmasından sonraki üç aylık sürenin sonunu izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.
4. 1. paragrafta bahsedilen, sonradan Sözleşme tarafından bağlı kılınma rızasını açıklayan her devlet ve Avrupa Birliği açısından Sözleşme onay, kabul veya uygun bulma belgelerinin verildiği tarihten sonraki üç aylık sürenin sonunu izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.

Madde 76 - Sözleşme'ye katılım

1. Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden sonra, Tarafların Sözleşme'yi istişare etmelerinin ve oybirliğinin sağlanmasının ardından Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi'ne üye olmayan ve Sözleşme'nin hazırlanmasına katılmamış olan herhangi bir devleti, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 20. maddesinin d fıkrası gereğince oyçokluğuyla ve Bakanlar Komitesi'ne katılmaya yetkili Taraf temsilcilerinin oybirliğiyle Sözleşme'ye katılmaya davet edebilir.
2. Katılan her devlet açısından Sözleşme, katılım belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilmesinden sonraki üç aylık sürenin sonunu izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.

Madde 77 - Ülkesel uygulama

1. Her devlet veya Avrupa Birliği, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgelerini verirken Sözleşme'nin uygulanacağı toprağı veya toprakları belirtebilir.
2. Her Taraf, daha sonraki bir tarihte Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle, uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu veya sorumluluğunu üstlendiğı ve bildirimde belirtilen toprakların dışındaki topraklarda işbu Sözleşme'yi uygulayacağını belirtebilir. Bu tür bir toprak açısından Sözleşme, böyle bir bildirim Gencl Sekreter tarafından alınmasından sonraki üç aylık sürenin bittiğı ayı takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.
3. Önceki iki paragrafın altında yapılan her bildirim, böyle bir bildirimde belirtilen her ülke açısından Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapılacak bir bildirimle geri çekilebilir. Geri çekilme, böyle bir bildirim Gencl Sekreter tarafından alınmasından sonraki üç aylık sürenin sonunu izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.

Madde 78 - Çekinceler

1. 2. ve 3. fıkralarda öngörülen istisnalar dışında, işbu Sözleşme'nin herhangi bir hükmüne ilişkin hiçbir çekince öne sürülemez.
2. Her devlet veya Avrupa Birliği imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgelerini verirken Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildiriyle,

- 30. Madde'nin 2. paragrafı;
- 44. Madde'nin 1. paragrafının e bendi, 3. ve 4. paragrafları;
- Küçük suçlara ilişkin 35. Madde bağlamında 55. Madde'nin 1. paragrafı
- 37., 38., ve 39. Madde'ler bağlamında 58. Madde;
- 59. Madde

hükümlerini uygulamama veya sadece özel vaka ya da durumlarda uygulama hakkını saklı tutacağını belirtebilir.

3. Her devlet veya Avrupa Birliği, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgelerini verirken Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle, 33. ve 34. maddelerde atıfta bulunulan davranışlar için cezai yaptırımlar yerine cezai olmayan yaptırımlar sağlama hakkını saklı tutacağını belirtebilir.
4. Her Taraf yaptığı çekinceyi, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle tümüyle ya da kısmen geri çekebilir. Bu bildirim Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 79 - Çekincelerin geçerliliği ve gözden geçirilmesi

1. 78. maddenin 2. ve 3. paragraflarında bahsi geçen çekinceler, Sözleşme'nin ilgili Taraf açısından yürürlüğe girdiği günden itibaren beş yıl boyunca geçerlidir. Ancak, sözkonusu çekinceler aynı süreyle geçerli olacak şekilde yenilenebilir.
2. Çekincenin bitiş tarihinin on sekiz ay öncesinde Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği, ilgili Tarafa bitiş tarihini bildirir. Bitiş tarihinden en geç üç ay önce Taraf, çekincesinin devam ettiğini, değiştirildiğini veya geri çekildiğini Genel Sekreter'e bildirir. İlgili Tarafın böyle bir bildirimde bulunmaması durumunda Genel Sekreterlik, Tarafı, çekincesinin otomatik olarak altı ay süreyle uzatıldığı hakkında bilgilendirir. Tarafın bu sürenin bitimine kadar çekincesini devam ettirme veya değiştirme niyetini bildirmemesi durumunda, çekince zaman aşımına uğrar.
3. Eğer bir Taraf 78. maddenin 2. ve 3. paragrafları uyarınca çekince koyarsa, çekincenin yenilenmesinden önce veya talep üzerine, çekincenin devam etmesini gerektiren nedenleri içeren bir açıklamayı GREVIO'ya iletir.

Madde 80 - Fesih

1. Her Taraf istediği zaman Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle bu Sözleşme'yi feshedebilir.
2. Bu tür fesihler bildirimden Genel Sekreter tarafından alınmasından sonraki üç aylık sürenin sonunu izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.

Madde 81 - Bildirim

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üye devletlerine, Sözleşme'nin hazırlanmasına katılan üye olmayan devletlere, her imzacıya, her Tarafa, Avrupa Birliği'ne ve Sözleşme'ye katılmaya davet edilen her devlete:

- a. her imzayı;
- b. sunulan her onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgesini;
- c. 75. ve 76. maddeler uyarınca Sözleşme'nin her yürürlüğe giriş tarihini;
- d. 72. madde uyarınca kabul edilen her değişikliği ve bu tür değişikliğin yürürlüğe giriş tarihini;
- e. 78. Madde uyarınca her çekinceyi ve geri çekilen her çekinceyi;
- f. 80. Maddenin hükümleri uyarınca yapılan her feshi;
- g. İşbu Sözleşme'yle ilişkili olan diğer her eylem, bildiri veya haberleşmeyi

bildirir.

Yukarıdaki hususları tasdiklen, imzaları aşağıda bulunan usulünce yetkili kılınmış temsilciler, işbu Sözleşme'yi imzalamıştır.

İşbu Sözleşme, 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca dillerinde, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak tek nüsha olarak imzalanmıştır. Onaylı nüshaları Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından Avrupa Konseyi üyelerine, Sözleşme'nin hazırlanmasına katılan üye olmayan ülkelere, Avrupa Birliği'ne ve Sözleşme'ye katılmaya davet edilen her devlete gönderilir.

**AVRUPA KONSEYİ KADINA KARŞI ŞİDDET VE AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE
VE ÖNLEME SÖZLEŞMESİ - İSTANBUL SÖZLEŞMESİ
İMZALAYAN ÜLKELER VE İMZACILAR LİSTESİ
21 EKİM 2011**

11 Mayıs 2011

Türkiye	Ahmet Davutoğlu, Dışişleri Bakanı
Avusturya	Wolfgang WALDNER, Devlet Sekreteri, AB ve Uluslararası İşler Bakanlığı
Finlandiya	İrma ERTMAN, Büyükelçi, Avrupa Konseyi nezdinde Daimi Temsilcisi
Fransa	Laurent Dominati, Büyükelçi, Avrupa Konseyi nezdinde Daimi Temsilcisi
Almanya	Wolf-Ruthart BORN, Devlet Sekreteri, Dışişleri Bakanlığı
Yunanistan	Spyros KOUVELİS, Dışişleri Bakan Yardımcısı
İzlanda	Berglind ASGEİRSDOTTIR, Büyükelçi, Avrupa Konseyi nezdinde Daimi Temsilcisi
Lüksemburg	Jean ASSELBORN, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı
Karadağ	Milan ROCEN, Dışişleri ve AB Entegrasyonu Bakanı
Portekiz	Pedro LOURTIE, AB İşleri Devlet Sekreteri
Slovakya	Milan JEZOVIKA, Dışişleri Devlet Sekreteri
İspanya	Trinidad JIMENEZ GARCIA-HERRERA, Dışişleri ve İşbirliği Bakanı
İsveç	Carl BİLDT, Dışişleri Bakanı

7 Temmuz 2011

Norveç	Peter Wille, Büyükelçi, Avrupa Konseyi nezdinde Daimi Temsilcisi
--------	--

8 Temmuz 2011

Makedonya	Dragica ZAFIROVSKA, Chargé d'Affaires a.i. , Avrupa Konseyi Daimi Temsilciliği
-----------	--

8 Eylül 2011

Slovenya	Damjan BERGANT, Büyükelçi, Avrupa Konseyi nezdinde Daimi Temsilcisi
----------	---

Ek – İmtiyaz ve muafiyetler

(Madde 66)

1. Bu ek, Sözleşme'nin 66. maddesinde bahsedilen GREVIO üyelerine ve ülke ziyaret heyetlerinin diğer üyelerine uygulanır. Bu ekin amacı bakımından "ülke ziyareti heyetlerinin diğer üyeleri" terimi Sözleşme'nin 68. maddesinin 9. paragrafında bahsedilen bağımsız ulusal uzmanları ve mütehassısları, Avrupa Konseyi personelini ve Avrupa Konseyi tarafından istihdam edilerek GREVIO'ya ülke ziyaretleri boyunca eşlik eden tercümanları kapsar.
2. GREVIO üyeleri ve ülke ziyareti heyetlerinin diğer üyeleri ülke ziyaretlerinin hazırlanması ve gerçekleştirilmesiyle ilgili görevlerini yerine getirirken, veya bunları izleyen görevlerle ilişkili olarak yolculuk ederken aşağıdaki imtiyaz ve muafiyetlerden yararlanır:
 - a. şahsi tutuklama veya gözaltına alınmadan ve kişisel eşyalarının haczinden ve resmi yetkili sıfatıyla hareket ederken söyledikleri ya da yazdıkları ifadeler veya gerçekleştirdikleri eylemlerden dolayı yasal işlemlerden muafiyet;
 - b. ikamet ettikleri ülkelere giriş ve çıkışlarda ve görevlerini yerine getirdikleri ülkeye giriş ve çıkışlarda hareket serbestliği üzerindeki her türlü kısıtlamadan ve görevlerini yaparken ziyaret ettikleri veya geçtikleri ülkelerde yabancıların tabi oldukları kayıt işlemlerinden muafiyet.
3. Görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili seyahatleri sırasında, GREVIO üyeleri ve ülke ziyareti heyetlerinin diğer üyeleri gümrük ve döviz denetim kontrollerinde yabancı hükümetlerin geçici resmi görevlisi olan temsilcilerine tanınan kolaylıklardan yararlanırlar.
4. Sözleşme'nin uygulanmasının değerlendirilmesiyle ilgili GREVIO üyeleri ve ülke ziyareti heyetlerinin diğer üyeleri tarafından taşınan belgelerin, GREVIO'nun faaliyetleriyle ilgili olduğu sürece, dokunulmazlıkları ihlal edilemez. GREVIO'nun resmi yazışmaları veya GREVIO üyelerinin ve ülke ziyareti heyetlerinin diğer üyelerinin resmi haberleşmeleri hiçbir engelleme veya sansüre tabi tutulamaz.
5. GREVIO ve ülke ziyareti heyetlerinin diğer üyeleri için tam bir konuşma özgürlüğü ve görevlerinin yerine getirilmesinde tam bir bağımsızlık temin etmek amacıyla, söz konusu kişilerin görevleri sona ermiş olsa dahi, görevlerinin ifşası sırasındaki sözlü veya yazılı ifadeleri ve her türlü fiilleri bakımından yasal işlemlerden muaf tutulurlar.
6. İmtiyazlar ve muafiyetler, bu ekin 1. paragrafında bahsedilen kişilere kendi şahsi çıkarları için değil, görevlerinin GREVIO'nun çıkarları için yerine getirilmesini güvence altına almak üzere tanınmıştır. Bu ekin 1. paragrafında bahsedilen kişilerin ayrıcalıklarının kaldırılması, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından, muafiyetin adaleti engelleyici olduğu kanaatine vardığı herhangi bir halde ve muafiyetin GREVIO'nun çıkarlarına hanel getirmeden kaldırılabilceği hallerde yapılır.

